

KONVENCIJA O PRIZNANJU I IZVRŠENJU STRANIH PRESUDA U GRAĐANSKIM ILI TRGOVAČKIM STVARIMA

Ugovorne strane ove konvencije, u želji da unaprede efikasan pristup pravosuđu za sve i da olakšaju na pravilima zasnovanu multilateralnu trgovinu i investicije, kao i mobilnost, pravosudnom saradnjom, u veri da se takva saradnja može poboljšati stvaranjem ujednačene grupe osnovnih pravila o priznanju i izvršenju stranih presuda u građanskim ili trgovačkim stvarima, kako bi se olakšalo efikasno priznanje i izvršenje takvih presuda, uverene da takva unapređena pravosudna saradnja iziskuje, posebno, međunarodno pravno uređenje koje obezbeđuje veću predvidljivost i sigurnost u vezi sa globalnim prometom stranih presuda, a to je komplementarno Konvenciji o sporazumima o izboru suda od 30. juna 2005. godine, rešile su da u tom smislu zaključče ovu konvenciju i dogovorile se o sledećim odredbama:

POGLAVLJE I – OBLAST PRIMENE I DEFINICIJE

Član 1.

Oblast primene

1. Ova konvencija se primenjuje na priznanje i izvršenje presuda u građanskim ili trgovačkim stvarima. Ne proširuje se posebno na finansijska, carinska ili administrativna pitanja.
2. Ova konvencija se primenjuje na priznanje i izvršenje presude u državi ugovornici, koju je doneo sud druge države ugovornice.

Član 2.

Isključenja iz oblasti primene

1. Ova konvencija ne primenjuje se na sledeće:
  - a) status i pravnu sposobnost fizičkih lica;
  - b) obaveze izdržavanja;
  - v) druga porodičnopravna pitanja, uključujući uređivanje imovinskih odnosa u braku i druga prava ili obaveze koji proizilaze iz bračnih ili sličnih odnosa;
  - g) testamente i nasleđivanje;
  - d) insolventnost, poravnanje, restrukturiranje finansijskih institucija i slična pitanja;
  - đ) prevoz putnika i robe;
  - e) prekogranično zagađenje mora, zagađenje mora u područjima koja su van nacionalne nadležnosti, zagađenje mora od brodova, ograničenje odgovornosti za pomorska potraživanja i generalna havarija;
  - ž) odgovornost za nuklearnu štetu;
  - z) valjanost, ništavnost ili prestanak pravnih lica ili udruženja fizičkih ili pravnih lica i valjanost odluka njihovih organa;
  - i) valjanost upisa u javne registre;
  - j) kleveta;
  - k) privatnost;
  - l) intelektualna svojina;

- lj) aktivnosti oružanih snaga, uključujući aktivnosti njihovog osoblja u vršenju službene dužnosti;
  - m) aktivnosti na sprovođenju zakona, uključujući aktivnosti osoblja za sprovođenje zakona u vršenju službene dužnosti;
  - n) borbu protiv monopola (konkurenciju), osim u slučaju kada se presuda zasniva na ponašanju koje predstavlja sporazum o zabrani konkurencije ili dogovorenu praksu među stvarnim ili potencijalnim konkurentima da se nameštaju cene, manipuliraju ponudama, utvrđuju ograničenja ili kvote ili dele tržišta raspoređivanjem kupaca, dobavljača, teritorija ili linija trgovine i ako su se takvo ponašanje i njegov učinak dogodili u državi porekla;
  - nj) restrukturiranje državnog duga jednostranim državnim merama.
2. Presuda se ne isključuje iz oblasti primene ove konvencije ako se pitanje na koje se ova konvencija ne odnosi pojavilo samo kao prethodno pitanje u postupku u kojem je presuda doneta, a ne kao predmet postupka. Konkretno, sama činjenica da se takvo pitanje pojavilo u odbrani ne isključuje presudu iz konvencije ako to pitanje nije predmet postupka.
3. Ova konvencija ne primenjuje se na arbitražne i sa njima povezane postupke.
4. Presuda se ne isključuje iz oblasti primene ove konvencije samom činjenicom da je država, uključujući vladu, vladinu agenciju ili neko lice koje zastupa državu bilo stranka u postupku.
5. Nijedna odredba ove konvencije ne utiče na privilegije i imunitete država niti međunarodnih organizacija, u vezi sa njima samima i njihovom imovinom.

Član 3. *Definicije*

1. U ovoj konvenciji
- a) „tuženi“ označava lice protiv kojeg je podneta tužba ili protivtužba u državi porekla;
  - b) „presuda“ označava svaku odluku o meritumu koju je doneo sud bez obzira na to kako se zove, uključujući dekret ili naredbu, kao i određivanje troškova, odnosno izdataka postupka od strane suda (uključujući sudskog službenika), pod uslovom da se određivanje odnosi na odluku o meritumu koja se može priznati, odnosno izvršiti na osnovu ove konvencije. Privremena mera zaštite nije presuda.
2. Subjekt, odnosno lice koje nije fizičko lice smatra se da ima prebivalište u državi
- a) u kojoj ima svoje zvanično sedište;
  - b) u skladu sa čijim pravom je bilo osnovano, odnosno formirano;
  - v) u kojoj ima centralnu upravu; ili
  - g) u kojoj ima glavno mesto poslovanja.

POGLAVLJE II – PRIZNANJE I IZVRŠENJE

Član 4.

Opšte odredbe

1. Presuda koju je doneo sud države ugovornice (država porekla) priznaje se i izvršava u drugoj državi ugovornici (zamoljena država) u skladu sa odredbama ovog poglavlja. Priznanje ili izvršenje se može odbiti samo iz razloga navedenih u ovoj konvenciji.
2. Ne preispituje se meritum presude u zamoljenoj državi. Može se uzeti u obzir samo ono što je neophodno za primenu ove konvencije.
3. Presuda se priznaje samo ako ima dejstvo u državi porekla, a izvršava se samo ako je izvršna u državi porekla.
4. Priznanje ili izvršenje se može odložiti ili odbiti ako je presuda iz stava 3 predmet preispitivanja u državi porekla ili ako nije istekao rok za traženje redovnog preispitivanja. Odbijanjem se ne sprečava naknadni zahtev za priznanje ili izvršenje presude.

Član 5.

Osnove za priznanje i izvršenje

1. Presuda je prihvatljiva za priznanje i izvršenje ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:
  - a) lice protiv kojeg se traži priznanje ili izvršenje imalo je prebivalište u državi porekla u trenutku kada je postalo stranka u postupku u sudu porekla;
  - b) fizičko lice protiv kojeg se traži priznanje ili izvršenje imalo je glavno mesto poslovanja u državi porekla u trenutku kada je postalo stranka u postupku u sudu porekla, a tužba na kojoj se zasniva presuda proistekla je iz aktivnosti tog poslovanja;
  - v) lice protiv kojeg se traži priznanje ili izvršenje je lice koje je podnelo tužbu, osim protivtužbe, na kojoj se zasniva presuda;
  - g) tuženi je vodio ogranak, agenciju ili drugu poslovnu jedinicu bez zasebnog svojstva pravnog lica u državi porekla u trenutku kada je postalo stranka u postupku u sudu porekla, a tužba na kojoj se zasniva presuda proistekla je iz aktivnosti tog ogranka, agencije, odnosno poslovne jedinice;
  - d) tuženi je izričito pristao na nadležnost suda porekla u toku postupka u kome je presuda doneta;
  - đ) tuženi je raspravljao o meritumu pred sudom porekla, ne osporavajući nadležnost u roku predviđenom zakonom države porekla, osim ako je očigledno da prigovor na nadležnost ili vršenje nadležnosti ne bi uspeo po tom zakonu;
  - e) presudom se odlučilo o ugovornoj obavezi, a doneo ju je sud države u kojoj je ta obaveza izvršena ili je trebalo da se izvrši, u skladu sa
    - (i) sporazumom strana ili
    - (ii) zakonom koji se primenjuje na ugovor u odsustvu dogovorenog mesta izvršenja, osim ako aktivnosti tuženog u vezi sa transakcijom nisu jasno predstavljale svrsishodnu i bitnu vezu sa tom državom;
  - ž) presudom se odlučivalo o zakupu nepokretne imovine (najam) i doneo ju je sud države u kojoj se imovina nalazi;

- z) presuda je doneta protiv tuženog u vezi sa ugovornom obavezom obezbeđenom stvarnim pravom na nepokretnoj imovini koja se nalazi u državi porekla, ako je ugovorni zahtev podnet zajedno sa zahtevom protiv istog tuženog u vezi sa tim stvarnim pravom;
- i) presudom se odlučivalo o vanugovornoj obavezi koja proizilazi iz smrti, fizičke povrede, štete ili gubitka materijalne imovine i radnje ili propusta koji je direktno izazvao takvu štetu, i presuda je nastala u državi porekla, bez obzira na to gde se ta šteta dogodila;
- j) presuda se odnosi na valjanost, strukturu, imovinu, upravljanje ili menjanje trusta dobrovoljno formiranog i potvrđenog u pisanom obliku, i
  - (i) u vreme pokretanja postupka, država porekla je u osnivačkom aktu trusta označena kao država pred čijim sudovima treba da se odluči o sporovima u vezi sa takvim stvarima; ili
  - (ii) u vreme pokretanja postupka, država porekla se izričito ili implicitno označila u osnivačkom aktu trusta kao država u kojoj se nalazi sedište uprave trusta.Ovaj podstav primenjuje se samo na presude koje se odnose na interne aspekte trusta između lica koja su ili su bila u vezi sa trustom;
- k) presudom se odlučivalo o protivtužbi
  - (i) u meri u kojoj je bila u korist podnosioca protivtužbe, pod uslovom da je protivtužba proistekla iz iste transakcije ili događaja kao i tužba; ili
  - (ii) u meri u kojoj je bila protiv podnosioca protivtužbe osim ako zakon države porekla ne iziskuje da se podnese protivtužba da bi se izbeglo isključivanje (prekluzija);
- l) presudu je doneo sud koji je određen u sporazumu zaključenim ili dokumentovanim u pisanom obliku ili na bilo koji drugi način komunikacije kojim su informacije postale dostupne da bi se koristile za dalje upućivanje, osim sporazuma o izboru isključivo nadležnog suda.

Za svrhe ovog podstava, „sporazum o izboru isključivo nadležnog suda“ označava sporazum koji su zaključile dve ili više strana, a koji određuje, u svrhu odlučivanja o sporovima koji su nastali ili mogu nastati u vezi sa posebnim pravnim odnosom, sudove jedne države ili jedan ili više posebnih sudova jedne države, čime je isključena nadležnost svih drugih sudova.

- 2. Ako se traži priznanje ili izvršenje protiv fizičkog lica koje deluje prvenstveno za lične, porodične ili potrebe domaćinstva (potrošač) u stvarima koje se tiču potrošačkog ugovora ili protiv zaposlenog lica u stvarima koje se tiču ugovora o radu zaposlenog
  - a) stav 1, tačka d) se primenjuje samo ako je pristanak upućen sudu usmeno ili u pisanoj formi;
  - b) stav 1, tačke đ), e) i l) se ne primenjuju.
- 3. Stav 1 se ne primenjuje na presudu kojom se odlučivalo o zakupu nepokretne imovine (najam) za stanovanje ili kojom se odlučivalo o upisu nepokretne imovine. Takva presuda je prihvatljiva za priznanje i izvršenje samo ako ju je doneo sud države u kojoj se imovina nalazi.

Član 6.

Isključiv osnov za priznanje i izvršenje

Bez obzira na član 5, presuda kojom se odlučivalo o stvarnom pravu na nepokretnoj imovini priznaje se i izvršava ako i samo ako se imovina nalazi u državi porekla.

Član 7.

Odbijanje priznanja i izvršenja

1. Priznanje ili izvršenje se može odbiti ako
  - a) dokument kojim je pokrenut postupak ili sličan dokument, uključujući izlaganje bitnih elemenata tužbe,
    - (i) tuženom nije bio dostavljen blagovremeno i na način koji mu omogućuje pripremanje odbrane, osim ako se tuženi nije pojavio u sudu porekla i izneo svoj predmet bez osporavanja obaveštenja, pod uslovom da se zakonom države porekla dozvoljava osporavanje obaveštenja; ili
    - (ii) tuženi je bio obavešten u zamoljenoj državi na način koji nije u saglasnosti sa osnovnim načelima zamoljene države u pogledu dostave dokumenata;
  - b) je presuda dobijena prevarom;
  - v) bi priznanje ili izvršenje bilo očigledno nespojivo sa javnom politikom zamoljene države, uključujući situacije u kojima konkretni postupci koji su doveli do presude nisu u saglasnosti sa osnovnim načelima pravičnosti postupka te države i situacije koje uključuju narušavanje bezbednosti ili suvereniteta te države;
  - g) je postupak pred sudom porekla bio u suprotnosti sa sporazumom ili označavanjem u osnivačkom aktu trusta na osnovu kojeg dati spor treba rešiti na sudu države koja nije država porekla;
  - d) presuda nije u skladu sa presudom koju je doneo sud zamoljene države u sporu između istih strana; ili
  - đ) presuda nije u skladu sa ranijom presudom koju je doneo sud druge države između istih strana o istom predmetu, pod uslovom da ranija presuda ispunjava uslove potrebne za njeno priznanje u zamoljenoj državi.

2. Priznanje ili izvršenje se može odložiti ili odbiti ako se postupak između istih strana o istom predmetu vodi pred sudom zamoljene države ako
  - a) je postupak pokrenut pred sudom zamoljene države pre nego pred sudom porekla; i
  - b) postoji bliska povezanost između spora i zamoljene države.

Odbijanje na osnovu ovog stava ne sprečava naknadni zahtev za priznanje ili izvršenje presude.

Član 8.

Prethodna pitanja

1. Odluka o prethodnom pitanju se ne priznaje niti izvršava po ovoj konvenciji ako je odluka o stvari na koju se ova konvencija ne primenjuje, odnosno o stvari iz člana 6 o kojoj je odlučio sud države koja nije država iz tog člana.

2. Priznanje ili izvršenje se može odbiti ako je i u meri u kojoj je presuda zasnovana na odlučivanju o stvari na koju se ova konvencija ne primenjuje, odnosno o stvari iz člana 6 o kojoj je odlučio sud države koja nije država iz tog člana.

Član 9.

Odvojivost

Priznanje ili izvršenje odvojivog dela presude odobrava se u slučaju kada se traži priznanje ili izvršenje navedenog dela ili kada se na osnovu ove konvencije može priznati ili izvršiti samo deo presude.

Član 10.
Naknada štete

1. Priznanje ili izvršenje presude se može odbiti ako i u meri u kojoj se presudom dodeljuje naknada štete, uključujući preventivnu ili kaznenu odštetu, kojom se stranci ne nadoknađuje stvarni gubitak ili pretrpljena šteta.
2. Predmetni sud vodi računa o tome da li je i u kojoj je meri naknada štete koju je odredio sud porekla namenjena pokrivanju troškova i izdataka koji se odnose na postupak.

Član 11.
Sudska poravnanja

Sudska poravnanja koja je odobrio sud države ugovornice ili koja su zaključena tokom postupka pred sudom države ugovornice, a koja su izvršna na isti način kao i presuda u državi porekla, izvršavaju se u skladu sa ovom konvencijom na isti način kao i presuda.

Član 12.
Dokumenti koje treba podneti

1. Strana koja traži priznanje ili izvršenje podnosi sledeće:
  - a) potpunu i overenu kopiju presude;
  - b) ako je presuda doneta na osnovu izostanka, original ili overenu kopiju dokumenta kojim se ustanovljava da je dokument kojim je pokrenut postupak ili ekvivalentan dokument bio dostavljen strani koja je izostala;
  - v) sva dokumenta potrebna da se utvrdi da je presuda važeća ili, po potrebi, da je izvršna u državi porekla;
  - g) u slučaju iz člana 11, potvrda suda (uključujući sudskog službenika) države porekla da je sudsko poravnanje ili deo poravnanja izvršan na isti način kao i presuda u državi porekla.
2. Ako sadržaj presude ne dozvoljava predmetnom sudu da proveri da li su uslovi iz ovog poglavlja ispunjeni, taj sud može tražiti bilo koji drugi potreban dokument.
3. Uz zahtev za priznanje ili izvršenje može se priložiti dokument koji se odnosi na presudu, a izdao ga je sud (uključujući sudskog službenika) države porekla u formi koju je preporučila i objavila Haška konferencija za međunarodno privatno pravo.
4. Ako dokumenti iz ovog člana nisu na zvaničnom jeziku zamoljene države, uz njih će se priložiti overen prevod na zvaničnom jeziku, osim ako zakonom zamoljene države nije predviđeno drugačije.

Član 13.
Postupak

1. Postupak priznanja, [postupak] izjašnjavanja o izvršenju ili prijavi za izvršenje, kao i [postupak] izvršenja presude, uređuju se zakonom zamoljene države osim ako ovom konvencijom nije predviđeno drugačije. Sud zamoljene države postupa hitno.

2. Sud zamoljene države ne odbija priznanje ili izvršenje presude po ovoj konvenciji na osnovu toga da priznanje ili izvršenje treba tražiti u drugoj državi.

Član 14.

Troškovi postupka

1. Osiguranje, jamstvo ili depozit, bez obzira na to kako je opisano, ne traži se od strane koja u jednoj državi ugovornici podnosi zahtev za izvršenje presude koju je doneo sud druge države ugovornice isključivo na osnovu toga što je ta strana inostrani državljanin ili nema prebivalište ili nije rezident u državi u kojoj traži izvršenje.
2. Nalog za plaćanje troškova ili izdataka postupka nastalih u državi ugovornici protiv bilo kojeg lica koje je izuzeto od zahteva u pogledu osiguranja, jamstva ili depozita na osnovu stava 1. ili zakona države u kojoj je pokrenut postupak, na zahtev lica koje ima pravo na korist od naloga, postaje izvršan u bilo kojoj drugoj državi ugovornici.
3. Država se može izjasniti da neće primenjivati stav 1 ili može navesti u izjašnjenju koji od njenih sudova neće primenjivati stav 1.

Član 15.

Priznanje i izvršenje po domaćem zakonodavstvu

Uz poštovanje člana 6, ova konvencija ne sprečava priznanje ili izvršenje presuda po domaćem zakonodavstvu.

POGLAVLJE III – OPŠTE ODREDBE

Član 16.

Prelazna odredba

Ova konvencija se primenjuje na priznanje i izvršenje presuda ako je u momentu pokretanja postupka u državi porekla konvencija imala dejstvo između te države i zamoljene države.

Član 17.

Izjave kojima se ograničava priznanje i izvršenje

Država može da izjavi da njeni sudovi mogu odbiti da priznaju ili izvrše presudu koju je doneo sud druge države ugovornice ako su strane bile rezidenti zamoljene države, a odnos između strana i svi drugi elementi od značaja za spor, izuzev lokacije suda porekla, bili povezani samo sa zamoljenom državom.

Član 18.

Izjave u vezi sa posebnim pitanjima

1. Kada država ima veliki interes da ne primenjuje ovu konvenciju na određeno pitanje, ta država može da izjavi da neće primenjivati konvenciju na to pitanje. Država koja daje takvu izjavu mora da obezbedi da izjava ne bude šira nego što je potrebno i da isključenje posebnog pitanja bude jasno i precizno definisano.
2. U vezi sa navedenim pitanjem, konvencija se ne primenjuje
  - a) u državi ugovornici koja je dala izjavu;
  - b) u drugim državama ugovornicama ako se traži priznanje ili izvršenje presude koju je doneo sud države ugovornice koja je dala izjavu.

Član 19.

Izjave o presudama koje se odnose na državu

1. Država može da izjavi da neće primenjivati ovu konvenciju na presude koje proizilaze iz postupaka u kojima je strana
  - a) ta država ili fizičko lice koje zastupa tu državu; ili
  - b) vladina agencija te države ili fizičko lice koje zastupa tu vladinu agenciju.

Država koja daje takvu izjavu mora da obezbedi da izjava ne bude šira nego što je potrebno i da isključenje iz oblasti primene bude jasno i precizno definisano. U izjavi se ne pravi razlika između presuda u kojima je država, vladina agencija ili fizičko lice koje zastupa bilo koju od njih tuženi ili tužilac u postupku pred sudom porekla.

2. Priznanje ili izvršenje presude koju je doneo sud države koja je dala izjavu prema stavu 1. može se odbiti ako je presuda proistekla iz postupka u kojem je strana ona država koja je dala izjavu ili zamoljena država, jedna od njihovih vladinih agencija ili fizičko lice koje zastupa bilo koju od njih, u istoj meri u kojoj je određeno u izjavi.

Član 20.

Ujednačeno tumačenje

Pri tumačenju ove konvencije vodi se računa o njenom međunarodnom karakteru i potrebi za podsticanjem ujednačenosti njene primene.

Član 21.

Preispitivanje funkcionisanja konvencije

Generalni sekretar Haške konferencije za međunarodno privatno pravo, u redovnim vremenskim razmacima, organizuje preispitivanje funkcionisanja ove konvencije, uključujući sve izjave, i izveštava Savet za opšte poslove i politiku.

Član 22.
Neujednačeni pravni sistemi

1. U odnosu na državu ugovornicu u kojoj se dva ili više pravnih sistema primenjuju u različitim teritorijalnim jedinicama u pogledu bilo kojeg pitanja kojim se bavi ova konvencija,
  - a) svako upućivanje na pravo ili postupak države smatra se upućivanjem, prema potrebi, na pravo ili postupak koji su na snazi u odgovarajućoj teritorijalnoj jedinici;
  - b) svako upućivanje na sudove države smatra se upućivanjem, prema potrebi, na sud ili sudove u odgovarajućoj teritorijalnoj jedinici;
  - v) svako upućivanje na povezanost sa državom smatra se upućivanjem, prema potrebi, na povezanost sa odgovarajućom teritorijalnom jedinicom;
  - g) svako upućivanje na povezujući faktor u odnosu na državu smatra se upućivanjem, prema potrebi, na povezujući faktor u odnosu na odgovarajuću teritorijalnu jedinicu.
2. Bez obzira na stav 1, država ugovornica sa dve ili više teritorijalnih jedinica u kojima se primenjuju različiti pravni sistemi nije obavezna da primenjuje ovu konvenciju na situacije koje uključuju samo takve različite teritorijalne jedinice.
3. Sud u teritorijalnoj jedinici države ugovornice sa dve ili više teritorijalnih jedinica u kojima se primenjuju različiti pravni sistemi nije obavezan da prizna ili izvrši presudu iz druge države ugovornice samo zato što je presuda priznata ili izvršena u drugoj teritorijalnoj jedinici iste države ugovornice na osnovu ove konvencije.
4. Ovaj član se ne primenjuje na regionalne organizacije za ekonomske integracije.

Član 23.
Odnos prema drugim međunarodnim instrumentima

1. Ova konvencija se, koliko je to moguće, tumači tako da bude spojiva sa drugim ugovorima koji su na snazi u državama ugovornicama, bilo da su zaključeni pre ili posle ove konvencije.
2. Ova konvencija ne utiče na primenu ugovora od strane države ugovornice, koji je zaključen pre ove konvencije.
3. Ova konvencija ne utiče na primenu ugovora od strane države ugovornice, koji je zaključen posle ove konvencije kad je u pitanju priznanje ili izvršenje presude koju je doneo sud države ugovornice koja je takođe strana tog ugovora. Nijedna odredba drugog ugovora ne utiče na obaveze iz člana 6 prema državama ugovornicama koje nisu strane tog ugovora.
4. Ova konvencija ne utiče na primenu pravila regionalne organizacije za ekonomske integracije koja je strana ove konvencije kada je u pitanju priznanje ili izvršenje presude koju je doneo sud države ugovornice koja je takođe država članica date regionalne organizacije za ekonomske integracije ako su:
  - a) pravila doneta pre zaključenja ove konvencije; ili
  - b) pravila doneta posle zaključenja ove konvencije, i to u meri u kojoj ne utiču na obaveze iz člana 6 prema državama ugovornicama koje nisu države članice date regionalne organizacije za ekonomske integracije.

POGLAVLJE IV – ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

Potpisivanje, potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje

1. Ova konvencija je otvorena za potpisivanje svim državama.
2. Ova konvencija podleže potvrđivanju, prihvatanju ili odobrenju država potpisnica.
3. Ova konvencija je otvorena za pristupanje svim državama.
4. Isprave o potvrđivanju, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju deponuju se u Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Holandije koja je depozitar konvencije.

Član 25.

Izjave u vezi sa neujednačenim pravnim sistemima

1. Ako država ima dve ili više teritorijalnih jedinica u kojima se primenjuju različiti pravni sistemi u odnosu na pitanja kojima se bavi ova konvencija, ona može da izjavi da će se konvencija primenjivati u svim njenim teritorijalnim jedinicama ili samo u jednoj, odnosno više njih. Takvu izjavu izričito daju teritorijalne jedinice u kojima se konvencija primenjuje.
2. Ako država ne da izjavu na osnovu ovog člana, konvencija će se primenjivati u svim teritorijalnim jedinicama te države.
3. Ovaj član se ne primenjuje na regionalne organizacije za ekonomske integracije.

Član 26.

Regionalne organizacije za ekonomske integracije

1. Regionalna organizacija za ekonomske integracije koju čine samo suverene države i koja ima nadležnost u nekim ili svim pitanjima koja uređuje ova konvencija može da potpiše, prihvati, odobri ili pristupi ovoj konvenciji. U tom slučaju regionalna organizacija za ekonomske integracije ima prava i obaveze države ugovornice u meri u kojoj ta organizacija ima nadležnost u pitanjima koja reguliše ova konvencija.
2. Regionalna organizacija za ekonomske integracije, u trenutku potpisivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, obaveštava depozitara pisanim putem o pitanjima koja uređuje ova konvencija u vezi sa kojima su države članice te organizacije prenele nadležnost na tu organizaciju. Organizacija bez odlaganja obaveštava depozitara pisanim putem o svim promenama svoje nadležnosti, kako je određena u najnovijem obaveštenju datom u skladu sa ovim stavom.
3. Za potrebe stupanja na snagu ove konvencije, nijedna isprava koju deponuje regionalna organizacija za ekonomske integracije ne uračunava se osim ako regionalna organizacija za ekonomske integracije ne izjavi saglasno članu 27. stav 1 da njene države članice neće biti strane ove konvencije.

4. Svako upućivanje na „državu ugovornicu“ ili „državu“ u ovoj konvenciji primenjuje se, prema potrebi, jednako i na regionalnu organizaciju za ekonomske integracije.

Član 27.

Regionalna organizacija za ekonomske integracije kao ugovorna strana bez svojih država članica

1. U trenutku potpisivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, regionalna organizacija za ekonomske integracije može da izjavi da će ona izvršavati nadležnost u svim pitanjima koja uređuje ova konvencija, a da njene države članice neće biti strane ove konvencije, već će biti obavezane potpisivanjem, prihvatanjem, odobrenjem ili pristupanjem te organizacije.
2. U slučaju da regionalna organizacija za ekonomske integracije da izjavu u skladu sa stavom 1, svako upućivanje na „državu ugovornicu“ ili „državu“ u ovoj konvenciji primenjuje se, prema potrebi, jednako i na države članice te organizacije.

Član 28.

Stupanje na snagu

1. Ova konvencija stupa na snagu prvog dana u mesecu koji sledi po isteku perioda u toku kojeg se može dati saopštenje, u skladu sa članom 29. stav 2, da je druga država deponovala svoju ispravu o potvrđivanju, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju iz člana 24.
2. Nakon toga, konvencija stupa na snagu:
  - a) za svaku državu koja naknadno potvrdi, prihvati, odobri ili pristupi konvenciji, prvog dana u mesecu koji sledi po isteku perioda u toku kojeg se može dati saopštenje u skladu sa članom 29. stav 2, u vezi sa tom državom;
  - b) za teritorijalnu jedinicu na koju se ova konvencija primenjuje prema članu 25 pošto je konvencija stupila na snagu za državu koja je dala izjavu, prvog dana u mesecu koji sledi po isteku tri meseca od datog saopštenja o izjavi iz tog člana.

Član 29.

Uspostavljanje odnosa saglasno konvenciji

1. Ova konvencija ima dejstvo između dve države ugovornice samo ako nijedna od njih nije obavestila depozitara o drugoj saglasno stavu 2, odnosno 3. U odsustvu takvog obaveštenja, konvencija ima dejstvo između dve države ugovornice od prvog dana u mesecu koji sledi po isteku perioda u toku kojeg se mogu podnositi obaveštenja.
2. Država ugovornica može da saopšti depozitaru, u roku od 12 meseci od datuma obaveštenja depozitara iz člana 32. tačka a), da potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje druge države nema dejstvo uspostavljanja odnosa između te dve države saglasno ovoj konvenciji.
3. Država može da saopšti depozitaru, po deponovanju svoje isprave saglasno članu 24. stav 4, da njeno potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje nema dejstvo uspostavljanja odnosa sa državom ugovornicom saglasno ovoj konvenciji.

4. Država ugovornica može u svakom trenutku da povuče svoje saopštenje koje je dala prema stavu 2, odnosno 3. Povlačenje ima dejstvo prvog dana u mesecu koji sledi po isteku tri meseca od datuma saopštenja.

Član 30.

Izjave

1. Izjave iz članova 14, 17, 18, 19 i 25 mogu se dati prilikom potpisivanja, potvrđivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, ili u bilo kojem trenutku posle toga, i mogu se izmeniti ili povući u svakom trenutku.
2. Izjave, izmene i povlačenja saopštavaju se depozitaru.
3. Izjava data prilikom potpisivanja, potvrđivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja ima dejstvo istovremeno sa stupanjem ove konvencije na snagu za tu državu.
4. Izjava data posle i svaka izmena ili povlačenje izjave ima dejstvo od prvog dana u mesecu koji sledi po isteku tri meseca od datuma kada je depozitar primio dato obaveštenje.
5. Izjava data posle i svaka izmena ili povlačenje izjave ne primenjuju se na presude proistekle iz postupka pokrenutog pred sudom porekla kada izjava počne da proizvodi dejstvo.

Član 31.

Otkazivanje

1. Država ugovornica ove konvencije može da otkáže konvenciju tako što o tome obavesti depozitara pisanim putem. Otkazivanje se može ograničiti na određene teritorijalne jedinice sa neujednačenim pravnim sistemom na koje se primenjuje ova konvencija.
2. Otkazivanje ima dejstvo od prvog dana u mesecu koji sledi po isteku 12 meseci od datuma kada je depozitar primio obaveštenje. Ako se u obaveštenju odredi duži period nakon kojeg otkazivanje počne da proizvodi dejstvo, otkazivanje će imati dejstvo po isteku tog dužeg perioda posle datuma kada je depozitar primio obaveštenje.

Član 32.

Obaveštenja depozitara

Depozitar obaveštava članice Haške konferencije za međunarodno privatno pravo, kao i druge države i regionalne organizacije za ekonomske integracije koje su potpisale, potvrdile, prihvatile, odobrile ili pristupile ovoj konvenciji u skladu sa članovima 24, 26 i 27, o sledećem:

- a) o potpisima, potvrđivanjima, prihvatanjima, odobrenjima i pristupanjima iz članova 24, 26 i 27;
- b) o datumu stupanja konvencije na snagu saglasno članu 28;
- v) o saopštenjima, izjavama, izmenama i povlačenjima izjava iz članova 26, 27, 29 i 30; i
- g) o otkazivanjima iz člana 31.

Kao potvrdu toga, dolepotpisani, propisno ovlašćeni, potpisali su ovu konvenciju.

Sačinjeno u Hagu, 2. jula 2019. godine na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako verodostojna, u jednom primerku koji se deponuje u arhivu Vlade Kraljevine Holandije i čiji se overeni primerak šalje diplomatskim putem svakoj članici Haške konferencije za međunarodno privatno pravo od datuma njenog dvadeset drugog zasedanja i svakoj državi koja je učestvovala na tom zasedanju.